

Valintojen valta ja vaikutus. Kenelle tekstejä tehdään?

Aino Kääriäinen
sosiaalityön professori (ma.)
Helsingin yliopisto

Tekstien valta ihmistyössä 10.4.2018

Usein vasta päätöksentekoprosessit
tekevät asiakirjatekstit näkyviksi.

Tekstit ovat itsessään mykkiä.
(Paul Ricoeur)
→ Teksti on hiljaa ellei se tule luetuksi.

Asiakirjojen kirjoittaminen ei ole
kompostointia.

Asiakirjatekstit paljastavat vain rajatun ja fragmentaarisen todellisuuden.

Tekstit ovat kirjoittajan tulkitsemia ja valikoimia asioita.

Lukija tekee asiakirjateksteistä oman tulkintansa.

Mikä on oman kokemustodellisuuden vaikutus näkevään katseeseen?

Asiakirjat vallan välineinä
(Saurama)

Case work -perinne (Tapola-
Haapala)

Asiakirjat institutionaalisina
todellisuuksina (Satka)

Asiakirjat moniäänisinä
näyttämökuvauksina (Kääriäinen)

Asiakirjat työvälineinä (Pyykönen)

Asiakirjat alistajina (Vierula)

Asiakirjat työn valvonnan välineinä
(Valvira)

Miten pienentää asiakirjoihin ladattuja pelkoja, odotuksia ja vaatimuksia?

Asiakastyöstä kirjoitetuilla asiakirjoilla on monia yhtäaikaisia funktioita:

- 1) Ne kertovat tehdystä työstä
- 2) Ne luovat turvaa ja suojaa
- 3) Ne toimivat muistina
- 4) Ne paljastavat
- 5) Ne ahdistavat
- 6) Ne kadottavat

Se, kenelle kirjoittaa vaikuttaa siihen, mitä ja miten kirjoittaa.

Kenelle asiakirjoja pitäisi kirjoittaa?

Kirjoita asiakirjoja asiakkaille!

Kun lukijaksi kuvittelee asiakkaan,

- automaattisesti kirjoittaa asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.
- kirjoittaa niistä asioista, joista on puhuttu ja sovittu.
- voi koska tahansa näyttää asiakirjoja asiakkaalle, hänen niitä pyytäessään.

Kun kirjoittaa asiakkaan kanssa,

- saa työlleen luottamusta.
- saa kuulla asiakkaan käsityksiä siitä, mitä pitäisi kirjoittaa.
- voi näyttää sen, mitä itse pitää merkittävänä kirjoittaa.
- voi käydä keskusteluja asiakirjojen merkityksestä päätöksenteossa.

Asiakkaiden mukana pitäminen työstä kirjoitetuissa teksteissä

→ lisää asiakkaiden luottamusta
prosessiin

→ vähentää asiakkaiden
yllättyneisyyttä, mikäli joudutaan
käynnistämään esim.
huostaanotto prosessi

→ turvaa työntekijän ammatillista
työtä, kun asiakkaat ovat olleet
tietoisia asiakirjaanvienneistä ja
yhteisesti sovituista asioista

Katse samaan suuntaan!
Yhdessä tiedetystä on helppo kirjoittaa eettisesti kestäviä
dokumentteja.

